Urdaibai

U_08_a

Guztiok gara biodibertsitatea

LH. 5, 6 | **SAIOAK: Aurretik 2-3 / Ekoetxea / Ondoren 2-3**

IKASGAIA	IKASGAI ERLAZIONATUAK	GAI EKOSOZIALAK	INGURUMEN-POLITIKAK
Natura, gizarte eta kultura ingurunearen ezagutza	Euskara eta literatura eta gaztelania eta literatura	Ekodependentzia Biosferaren funtzionamendua Aldaketa ekosozialeko eragileak	Hondakinak Kontsumoa Biodibertsitatea Ohitura jasangarriak Lurzorua Aldaketa klimatikoa

Ikas egoeraren markoa

TESTUINGURUA. Biodibertsitatea da gure planetako bizitzaren aberastasuna. Espezie bakoitza, handia edo txikia, erabakigarria da ekosistemaren orekan.

Abiapuntua

Bizi-ohitura iraunkorrak hartzea ezinbestekoa da aniztasun hori zaintzeko. Ekoetxea Urdaibaira egingo dugun bisita honetan, bioaniztasunaren garrantziaz eta ingurunearekiko harremana nola hobetu dezakegun azalduko dizugu.

AZKEN EKOIZPEN EDO PRODUKTUA. Ikas esperientzian zehar egindako ekintza ezberdinei esker ikasleak naturatik hurbilago egongo dira eta natura zaintzeko tresna ezberdinak ezagutuko eta erabili ahal izango dituzte.

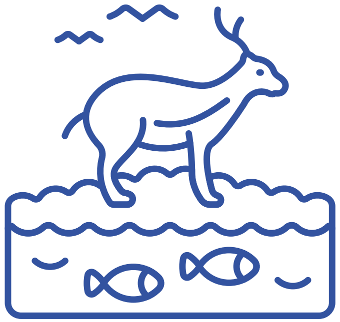

HELBURU KONPETENTZIALAK

- Oinarrizko jakintzak eskuratzea, Urdaibaiko ingurune naturaletan bizitako esperientzia esanguratsuen bidez, ikasleen pentsatzeko eta jarduteko modua aldatzeko jasangarritasun irizpideen arabera.
- Biodibertsitatearen garrantziaz jabetzea, berekiko eta naturarekiko ardura eta errespetua bermatzeko.
- Gizakiak egiten dituen biodibertsitatearen erabilerak, inguruko ekosistemak aztertuta honen eraginez hausnartzeko eta etorkizunean egoera jasangarrira heldu ahal izateko.

Curriculumaren zehaztapenak

NATURA, GIZARTE ETA KULTURA INGURUNEAREN EZAGUTZA

FUNTZ. KONP	DESKRIPTOREAK	KONPETENTZIA ESPEZIFIKOAK	EBALUAZIO IRIZPIDEAK	OINARRIZKO JAKINTZAK
HKK KE STEM KD KPSII HK EK	1,2,3 1,2 1,2,4,6 1,2 4,5 4 1,3	**2. Galdera zientifiko errazak planteatzea eta erantzutea, pentsamendu zientifikoaren berezko teknikak eta tresnak erabilita, eta jakintza desberdinak elkarrekin konektatuz, ingurune naturalean, sozialean eta kulturalean gertatzen diren gertaerak eta fenomenoak interpretatzeko eta azaltzeko.**	2.2. Natura, gizarte edo kultura ingurunearekin zerikusia duten gaiei buruz egindako galderei erantzun posibleak proposatzea, informazioa eta lortutako emaitzak aztertu eta interpretatuz, izan daitezkeen irtenbideen koherentzia baloratuz eta egindako iragarpenekin alderatuz.	**A. Kultura zientifikoa** **1. Jarduera zientifikorako hastapenak:** – Ahozko, idatzizko eta ikus-entzunezko testuetan informazioa bilatzeko, hautatzeko, antolatzeko eta zabaltzeko estrategiak, bitarteko eta baliabide digital eta analogikoen bidez, modu kooperatiboan, banaka eta/edo taldean, informazio horren egokitasuna eta fidagarritasuna baloratuta eta erabilitako iturrien egiletza aipatuta.
HKK KE STEM KD KPSII HK EK KAKK	1,3 1,2 1,2,4,5,6 1 4 1,4 1 1,2	**5. Natura-, gizarte- eta kultura-inguruneko elementu edo sistemen ezaugarriak identifikatzea eta aztertzea, eta horien antolamendua eta propietateak deskribatzea, eta haien arteko harremanak ezartzea, kultura- eta natura-ondarearen balioa ezagutzeko eta hura kontserbatzeko eta hobetzeko ekintzei ekiteko, erabilera arduratsu eta iraunkor baten bidez.**	5.2. Natura-, gizarte- eta kultura-inguruneko elementuen arteko konexio errazak egitea, eta elementu horien artean sortzen diren harremanak ulertzea. 5.4. Natura eta kultura ondarea kontserbatzeko eta hobetzeko jarrerak balioestea, babestea eta erakustea, iraunkortasunaren aldeko konpromisoak eta jokabideak islatzen dituzten proposamen eta ekintzen bidez.	**C. Gizartea eta lurraldeak** **2.Gizarteak denboran zehar:** – Natura- eta kultura-ondarea ondasun eta baliabide gisa; haren erabilera, zaintza eta kontserbazioa. **4.Kontzientzia ekosoziala** – Garapen jasangarria. Giza jarduera espazioen gainean eta baliabideen ustiapena. Jarduera ekonomikoa eta aberastasunaren banaketa: gizarte- eta eskualde-desberdintasuna munduan eta Espainian. Garapen Jasangarrirako Helburuak. – Bizitza jasangarria: planetaren gehienezko mugak eta baliabideen agortzea. Aztarna eta zor ekologikoa.

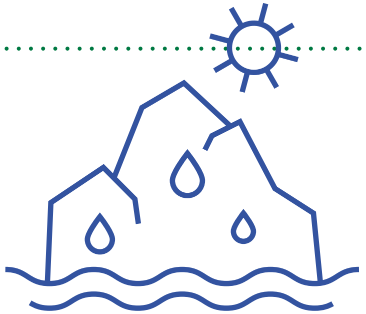

Guztiok gara biodibertsitatea

FUNTZ. KONP	DESKRIPTOREAK	KONPETENTZIA ESPEZIFIKOAK	EBALUAZIO IRIZPIDEAK	OINARRIZKO JAKINTZAK
HKK KE STEM KD KPSII HK EK KAKK	1,2,3,5 1,2,3 1,2,5,6 2,3,5 4 1,2,3,4 1,2,3 1	**6. Gizakiak ingurunean egiten duen esku-hartzearen kausak eta ondorioak kritikoki aztertzea, maila soziala, ekonomikoa, kulturala, teknologikoa eta ekologikoa integratuz eta pertsonen eta planetaren errespetuarekin, zaintzarekin eta babesarekin kontsekuenteak diren ohitura iraunkorrak praktikan jarriz, arazoei aurre egiteko, konponbideak bilatzeko eta konponbidean banaka eta elkarlanean jarduteko gaitasuna garatzeko.**	6.1. Giza interakzioaren kausak eta ingurunean dituen ondorioak kritikoki aztertzea, alderdi soziala, ekonomikoa, kulturala, teknologikoa eta ekologikoa integratuta, eta problemak identifikatuta. Bizitza jasangarriaren kontzientzia transferitzea, planetak dituen arazoentzako irtenbideak bilatzeko eta bere ingurunean jendaurrean jakinarazteko. 6.2. Jarrera ekintzailea erakustea arazo ekosozialei aurre egiteko proposamenak bilatu, kontrastatu eta ebaluatzean, banaka eta taldean soluzio arrazoituak emanda.	**C.Gizarteak eta lurraldeak** **4.Kontzientzia ekosoziala** – Klima-aldaketa tokikotik globalera: kausak eta ondorioak. Arintzeko eta egokitzeko neurriak. – Erantzukizun ekosoziala. Pertsonen, gizartearen eta naturaren arteko erlazioak eta ekomendetasuna. Enpresen erantzukizun sozial eta ekologikoa. – Eredu ekonomiko berria bat: ekonomia berdea/zirkularra. Garapen jasangarrirantz. Ondasunetako, finantzetako eta laneko merkatuen eragina herritarren bizitzan eta ekosistemetan (estraktibismoa). Eragile ekonomikoak eta lan-eskubideak genero-ikuspegitik (ekofeminismoa). Zergen balio soziala. Enpresen gizarte- eta ingurumen-erantzukizuna. Publizitatea, kontsumo arduratsua (beharrak eta nahiak) eta kontsumitzailearen eskubideak.

EUSKARA ETA LITERATURA ETA GAZTELANIA ETA LITERATURA

FUNTZ. KONP	DESKRIPTOREAK	KONPETENTZIA ESPEZIFIKOAK	EBALUAZIO IRIZPIDEAK	OINARRIZKO JAKINTZAK
HKK KE STEM KD KPSII HK	2 2 4 1,3 3 3	**2. Ahozko testuak eta testu multimodalak ulertzea eta interpretatzea, zentzu orokorra eta informaziorik garrantzitsuena identifikatuz eta alderdi formalak eta oinarrizko edukiko alderdiak baloratuz, ezagutza eraikitzeko eta komunikazio-premiei erantzuteko.**	2.1 Zailtasun handiagoko ahozko testuen eta testu multimodalen zentzua ulertzea, ideia nagusiak eta mezu esplizituak eta inplizituak ezagutuz, eta edukia eta hitzezkoak ez diren elementuak modu kritikoan baloratuz, baita, laguntzarekin, oinarrizko elementu formal batzuk ere.	**B. Komunikazioa** **2. Ulermena, komunikazioa eta ahozko elkarrekintza** – Ahozko elkarrekintza egokia —ikasgelako egoeretan eta oinarrizko testuinguru formaletan—, hizkuntza-kortesiako oinarrizko estrategiak eta norberaren hitzezko eta ez-hitzezko komunikazioaren autoerregulazioko oinarrizko estrategiak mobilizatuz. **5. Informazio alfabetatzea** – Askotariko iturri dokumentaletan eta zenbait euskarri eta formatutan, informazio errazaren bilaketa gidaturako oinarrizko estrategiak.

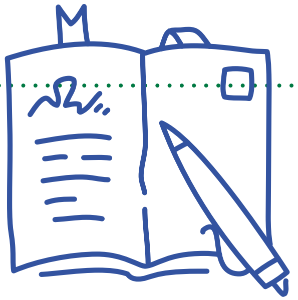

Guztiok gara biodibertsitatea

LH. 5, 6

SAIOAK: Aurretik 2-3 / Ekoetxea / Ondoren 2-3

Ikuspegi ekosoziala

IKASKUNTZA EKOSOZIALA	EBALUAZIO IRIZPIDE EKOSOZIALAK	OINARRIZKO JAKINTZA EKOSOZIALAK
✷ 1.Giza ekodependentzia barneratzea. Bizitzaren sarearen parte garela ohartzea	✷ Izaki bizidun guztiak elkarrekin lotuta daudela onartzea. ✷ Gizakiak gainerako izaki bizidunak behar dituela adieraztea / Gizakiak gainerako izaki bizidunak behar ez dituela ez adieraztea.	✷ Ekodependentzia kontzeptua. Gizakiak bere beharrak modu autonomoan asetzeko ezintasuna, naturaren baliabiderik gabe. ✷ Ekodependentzia ikusezina (ekodependentzia dugun eguneroko bizitzako alderdiak).
✷ 2.Biosfera gurtzea. Biodibertsitatearen eta ekosistemen garrantzia baloratzea. Natura gizakiek kontrolatu eta ustiatzeko existitzen dela dioen ideiaren ikuspegi kritikoa izatea. Antropozentrismotik ekozentrismora igarotzea	✷ Bizitza osoari balioa ematea. ✷ Beren ingurune naturalean bizi diren izaki bizidunen aniztasunaren edertasunari balioa ematea. ✷ Bizitza osoaren babesari balio handia ematea, kulturalki arbuiatzen gaituena barne (ornogabeak, adibidez).	✷ Natura zaintzearen garrantzia. ✷ Edertasuna izaki bizidunen aniztasunean eta oreka ekosistemikoetan. ✷ Naturarekiko konexio emozionala.
✷ 4.Lurreko biziaren funtzionamenduaren oinarriak ezagutzea: zikloak ixtea, eguzki-energia erabiltzea, aniztasuna areagotzea eta lankidetza maximoa.	✷ Azaldu Lurreko elementuak behin eta berriz berrerabiliko ez balira bizitza ez litzatekeela posible izango. ✷ Espezie jakin batzuen arteko lehiatik haratago, bizitza osoa oso antolatua, koordinatua eta lankidetzakoa dela erakustea.	✷ Biodibertsitatea eta interkonexioak maximizatzea, bizitzaren segurtasunerako oinarrizko mekanismo gisa. ✷ Espezieen arteko lankidetza, Lurreko baliabide mugatuak ahalik eta gehien aprobetxatzeko eta bizitza osoa zabaltzeko.
✷ 6. Bizi dugun zibilizazio-krisiaren egoera onartzea.	✷ Klima-aldaketa, energia- eta material-krisia eta biodibertsitatearen galera inpaktu sozialak dituzten arazo gisa identifikatzea. ✷ Planeta finitu batean ezerk mugarik gabe haztea ezinezkoa dela adieraztea.	✷ Klima-aldaketa, energia- eta material-krisia eta biodibertsitatearen galera, inpaktu sozialak dituzten arazo gisa. ✷ Baliabide finituen planeta batean etengabe hazteko ezintasunaren balorazioa.

Euskal Autonomia Erkidegoko curriculumaren konpetentzia esparruarekin lotura zuzena izateaz gain, dimentsio ekosoziala indartu nahi izan dugu gure ikas esperientzietan. Horretarako, FUHEMek (Fundación Benéfico-Social Hogar del Empleado) proposatutako ikaskuntza ekosozialak ere sartu dira modu osagarrian. Begirada ekosozialaren integrazioan erreferentea da FUHEM.

Guztiok gara biodibertsitatea

LH. 5, 6

SAIOAK: Aurretik 2-3 / Ekoetxea / Ondoren 2-3

Metodologia

ESTRATEGIA	ESTRATEGIA EKOSOZIALAK	TEKNIKAK
Arazoetan oinarritutako ikaskuntza Zereginetan oinarritutako ikaskuntza Gogoetan oinarritutako ikaskuntza Beste batzuk	Ikuspegi sozioafektiboa Ekintzarako ikaskuntza Ikaskuntza aktiboa	OHIKOAK: Ikus-entzunezkoak Solasaldia Entzute kolektiboa Azalpenak talde handietan Beste batzuk EZOHIKOAK: Beste batzuk: Interpretazio zentroa